

Särredovisning VA-verksamheten 2025

Stadsbyggnadsnämnden

Postadress
136 81 Haninge

Besöksadress
Kommunhuset
Rudsjöterrassen 2

Telefon
08-606 70 00

E-post
haningekommun@haninge.se

Webb
www.haninge.se

Innehåll

1. Särredovisning av VA-verksamhet.....	3
1.1 Inledning och regelverk	3
1.2 Verksamhetens omfattning	3
1.3 Mål för verksamheten	4
1.4 Betydande händelser under året.....	4
2. Ekonomisk översikt	5
2.1 Intäkter	5
2.2 Kostnader	5
2.3 Kapitaltjänstkostnader	5
2.4 Resultatanalys	5
2.5 Fordran mot skattekollektivet	6
3. Räkenskapsrapporter	6
4. Noter och tilläggsupplysningar	7
4.1 Redovisningsprinciper för VA-verksamheten	7
4.1.1 Intäkter från VA-taxan	8
4.1.2 Materiella anläggningstillgångar	8
4.1.3 Avskrivningstider	8
Noter till resultaträkning och balansräkning	9
5. Årets investeringsverksamhet.....	10
6. Den framtida utvecklingen	11

1. Särredovisning av VA-verksamhet

1.1 Inledning och regelverk

Denna VA-särredovisning ger en övergripande bild av hur kommunens VA-verksamhet har bedrivits under året samt hur intäkter och kostnader förhåller sig till varandra. Redovisningen syftar till att tydliggöra att VA-verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen och att avgifter som tas ut från VA-kollektivet används för verksamhetens ändamål. Verksamheten redovisas avskilt från övrig kommunal verksamhet.

VA-verksamheten särredovisas i enlighet med:

- lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster
- kommunallagen
- god kommunal redovisningssed

Grundprincipen är att VA-verksamheten ska bära sina egna kostnader över tid och inte generera vinst eller finansiera annan kommunal verksamhet.

1.2 Verksamhetens omfattning

Haninge kommuns vatten- och avloppsverksamhet (VA) ansvarar för produktion och distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningar inom fastställda verksamhetsområden. VA-utbyggnader av den kommunala VA-försörjningen styrs av § 6 i Lagen om allmänna vattentjänster och finns redovisade i kommunens Vattentjänstplan. VA-verksamheten distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten för cirka 90 000 invånare. En betydande del av dricksvattnet köps från Stockholm Vatten och Avfall. Omkring 70 procent av avloppsvattnet i Haninge leds vidare till Henriksdals avloppsreningsverk, Stockholm Vatten och Avfall, för vidare rening. Haninge kommun har tre kommunala avloppsreningsverk varvid Fors avloppsreningsverk är kommunens största och renar ca 30 procent av avloppsvattnet som uppkommer. Mindre avloppsreningsverk finns även på Dalarö och Muskö.

VA-verksamheten ska uppfylla de krav och villkor som bland annat ställs enligt Lagen om allmänna vattentjänster, Miljöbalken och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken samt i Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter.

VA-verksamheten är organisatoriskt en del av Stadsbyggnadsnämndens förvaltningsorganisation och samordnar funktioner för ledning, ekonomi och personal med övrig kommunalteknisk verksamhet i kommunen.

VA-verksamheten omfattar:

- produktion och distribution av dricksvatten
- avledning och rening av spillvatten
- hantering av dagvatten inom fastställda verksamhetsområden

Endast intäkter och kostnader som är kopplade till dessa verksamheter ingår i särredovisningen.

1.3 Mål för verksamheten

VA-verksamhetens huvuduppgift är att leverera hållbara vattentjänster till VA-kunderna året runt. Under året har verksamheten fortsatt att upprätthålla en hög beredskap för akuta händelser och säkerställa driften av kommunens VA-anläggning. Vidare har nytt förslag till avtal avseende avloppsrening presenterats av Stockholm Vatten och Avfall AB, dialog kommer att fortgå under 2026.

Arbetet med vattentjänstplan har färdigställts under året och beslutats i kommunfullmäktige. Planen är viktig för kommunen, då den säkerställer att kommunen långsiktigt och hållbart kan planera för framtida VA-försörjning.

En utredning för att planera framtida avloppsflöden i kommunens VA-anläggning har påbörjats under året. Utredningen är viktig för att fastställa vilka avloppsflöden som framgent ska avledas till Henrikdals reningsverk, Stockholm Vatten och Avfall AB, respektive Fors avloppsreningsverk.

VA-avdelningen har under året tagit över projektledning av ny dagvattendamm vid Jutskåran. Dagvattenåtgärden är viktig för att långsiktigt förbättra vattenkvaliteten i Drevviken och är en åtgärd som finns med i det lokala åtgärdsprogrammet för Drevviken.

Investeringarna av Dalarö och Fors avloppsreningsverk fortgår för att möjliggöra fortsatt tillväxt i Haninge kommun. På Dalarö har den nya byggnaden tagits i drift med goda reningsresultat. Parallellt med detta pågår planering för driftsättning av hela anläggningen. I den befintliga anläggningen har renoveringar genomförts och anläggningen i sin helhet förväntas stå klart till sommaren 2026. På Fors avloppsreningsverk har mark-, grundläggnings- och betongarbeten pågått större del av året.

Under hösten har två större VA-projekt haft entreprenadstart, dels VA-utbyggnad i Kolbotten som ska förse 100 fastigheter med kommunalt vatten och avlopp, dels startat ledningsförnyelse för Jökel- och Ångsvägen i Vega. Projektet syftar, förutom ledningsförnyelse, även till att minska driftsstörningar och förbättra vattentrycket för högre belägna fastigheter i området.

En annan viktig leverans är färdigställandet Skäggsmo mellanlagringsstation. Ombyggnationen har medfört tidsmässig effektivisering och att schaktmassor kan återanvändas, vilket innebär en besparing på 0,9 miljoner kronor (mnkr) per år.

1.4 Betydande händelser under året

Beslut i kommunfullmäktige av vattentjänstplan är viktigt för att säkerställa att kommunen långsiktigt och hållbart kan planera för framtida VA-försörjning.

Driftsättningen av den nya byggnaden vid Dalarö avloppsreningsverk är ett viktigt framsteg i att färdigställa investeringen på Dalarö.

Inom projektet Fors avloppsreningsverk har markföroreningar hittats vid schaktning som belastar verksamhetens driftbudget. Omfattande kostnader för sanering om 21,8 mnkr har bokats i driftbudgeten, då dessa åtgärder inte ingår i investeringsunderlaget.

Under året har det pågått en del arbete att gå igenom alla investeringsprojekt och kontrollera deras innehåll ur redovisningsprinciper. Arbetet resulterade i ombokningar av bland annat tidigare upparbetade kostnader för ett antal utredningar inom förgävesprojekt samt kostnader för implementering av ett anläggningssystem med sammanlagt 28,8 mnkr.

2. Ekonomisk översikt

Nedan redovisas en sammanfattande ekonomisk översikt av VA-verksamheten för räkenskapsåret.

2.1 Intäkter

VA-verksamhetens intäkter består huvudsakligen av brukningsavgifter från anslutna fastigheter. Därutöver förekommer anläggningsavgifter vid nyanslutningar samt övriga intäkter som är direkt kopplade till VA-verksamheten. Intäkterna kommer huvudsakligen från brukningsavgifter, anläggningsavgifter och övriga intäkter som omhändertagande av slam, erhållna investeringsbidrag med mera.

2.2 Kostnader

Kostnaderna inom VA-verksamheten avser främst:

- drift och underhåll av anläggningar och ledningsnät
- personalkostnader
- material, el, kemikalier, drivmedel
- administrativa kostnader som fördelas till VA-verksamheten
- kapitaltjänstkostnader i form av avskrivningar och internränta

2.3 Kapitaltjänstkostnader

Kapitaltjänstkostnaderna utgörs av avskrivningar på VA-anläggningar samt internränta på investerat kapital. Dessa kostnader speglar långsiktiga investeringar i ledningsnät, vattenverk och reningsanläggningar.

Intern ränta låg på 2,5 procent under 2025 och kommer höjas till 2,75 procent från 2026.

2.4 Resultatanalys

VA-kollektivet redovisade ett underskott om 23,9 mnkr i förhållande till årets budget, före resultatutjämning mot fordran mot skattekollektivet. Underskottet kan i huvudsak hänföras till driftresultatbelastade saneringskostnader i samband med byggnationen av Fors avloppsreningsverk verksamheten med 28,8 mnkr. Därutöver gjordes det ett antal direktavskrivningar av tidigare upparbetade investeringsutgifter avseende bland annat projekt för Dalarö reningsverk (1,8 mnkr), implementering av VA-verksamhetens anläggningssystem IDUS (10,3 mnkr) samt förgävesprojektering av vissa investeringsprojekt, exempelvis utredning avseende Sandemars naturskyddsområde (3,0 mnkr). Sammantaget påverkade dessa avskrivningar årets resultat negativt med cirka 21,4 mnkr. Vidare bokades årlig avsättning avseende fordran mot skattekollektivet om 9,4 mnkr, vilket hade en negativ påverkan på årets resultat.

Samtidigt bidrog flera faktorer till att delvis balansera det negativa utfallet. Bland annat medförde lägre volymer för köpt vattenproduktion en positiv avvikelse om 14,1 mnkr. Vidare har ökade intäkter från slamutpumpning genererat en positiv avvikelse om 1,1 mnkr. Därtill har lägre personalkostnader till följd av genomförda effektiviseringar samt högre brukningsintäkter bidragit positivt till resultatet.

Höjningen av VA-taxan med 19 procent inför 2025 baserades på bedömningen att taxan skulle täcka de beräknade och kända kostnadsökningarna inom VA-verksamheten, såsom höjda priser från Stockholm Vatten och Avfall samt ökade kapitalkostnader till följd av investeringar. Under

Året tillkom dock kostnader av engångskaraktär, främst avseende sanering och direktavskrivningar, vilket medförde att den planerade taxehöjningen inte fullt ut täckte årets totala kostnader. Sammantaget har taxehöjningen ändå varit nödvändig för att långsiktigt säkerställa ekonomisk balans och hållbarhet inom VA-kollektivet.

2.5 Fordran mot skattekollektivet

VA-verksamhetens resultat hanteras mot den befintliga fordran mot skattekollektivet i enlighet med vattentjänstlagen. Vid ingången av 2025 uppgick fordran till 53,1 mnkr. Årets underskott om 23,9 mnkr har hanterats genom avräkning mot den upparbetade långfristiga fordran. Samtidigt har den årliga avsättningen till fordran om 9,4 mnkr bokats, vilket sammantaget har resulterat i en utgående fordran mot skattekollektivet om 38,6 mnkr vid årets slut.

3. Räkenskapsrapporter

Resultaträkning, mnkr

	Not	2025	2024	2023
Verksamhetens intäkter	1	382,7	332,8	267,0
Externa		378,1	319,6	253,9
Interna		4,6	13,2	13,1
Verksamhetens kostnader	2	-354,6	-310,3	-254,8
Externa		-284,5	-246,5	-191,2
Interna		-12,7	-15,8	-15,0
Avskrivningar	3	-57,4	-47,9	-48,7
Verksamhetens nettointäkt		28,1	22,5	12,2
Verksamhetens resultat		28,1	22,5	12,2
Finansiella intäkter		18,3	17,7	8,8
Finansiella kostnader		-46,4	-41,1	-20,9
Finansnetto		-28,1	-23,5	-12,2
Resultat efter finansiella poster		0,0	-0,9	0,0
Resultat		0,0	-0,9	0,0

Kommenterad [UM1]: Infoga tabell

Balansräkning, mnkr

	Not	2025	2024	2023
Tillgångar				
Anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		2 682,5	2 393,8	2 150,1
Maskiner och inventarier		21,5	5,1	0,1
Summa anläggningstillgångar	4	2 704,0	2 398,8	2 150,1
Omsättningstillgångar				
Lager		0,0	0,5	0,0
Kortfristiga fordringar		46,5	47,7	33,0
Övrigt		0,0	31,6	14,5
Summa omsättningstillgångar	4	46,5	79,8	47,4
Summa tillgångar		2 750,5	2 478,6	2 197,5
Skulder				
Långfristiga skulder		2690,6	2 398,8	2 138,7
Summa långfristiga skulder	5	2 690,6	2 398,8	2 138,7
Kortfristiga skulder		59,9	79,8	58,9
Summa kortfristiga skulder	5	59,9	79,8	58,9
Summa skulder		2 750,5	2 478,6	2 197,6

4. Noter och tilläggsupplysningar

4.1 Redovisningsprinciper för VA-verksamheten

VA-verksamheten finansieras med bruksavgifter och anslutningsavgifter enligt beslutad VA-taxa. Beslut om VA-taxa tas årligen av kommunfullmäktige.

En fullständig beskrivning av Haninge kommuns redovisningsprinciper återfinns i kommunens årsredovisning. Nedan följer en beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper för VA-verksamheten.

VA-ekonomin bygger på självkostnadsprincipen, vilket betyder att verksamheten inte får gå med vinst och att endast nödvändiga kostnader får tas ut av VA-kollektivet. Förutom direkta kostnader för byggande och skötsel av anläggningar och ledningar är arbetsledning och planering exempel på nödvändiga kostnader.

2024-11-25 beslutade Kommunfullmäktige om följande höjning av VA-taxan att gälla from 2025-01-01

- Brukningsavgifter 19,0 procent
- Brukningsavgifter industriavloppsvatten: 24,0 procent
- Anslutningsavgifter 0,59 procent

4.1.1 Intäkter från VA-taxan

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras VA-verksamheten och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Prissättning för försäljning av verksamhetens tjänster regleras i VA-lagen av självkostnadsprincipen.

Vid anslutning av nya abonnenter faktureras en anläggningsavgift. Anläggningsavgifterna skall täcka avskrivningar på nyinvesteringar i ledningsnät, räntekostnader för nyanläggning i ledningsnät, direkta kostnader i samband med anslutning samt administration i samband med anslutning (såsom fakturering, kommunikation med kund, inspektion mm).

Den del av anläggningsavgiften som avser att täcka investeringen periodiseras i 50 år och intäktsförs successivt och i takt med att investeringsutgiften kostnadsförs (avskrivningen). Den del som avser att täcka direkta kostnader intäktsförs direkt 7,5 procent över resultaträkningen.

4.1.2 Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. Linjär avskrivningsmetod används för samtliga typer av materiella tillgångar. Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp kr.

4.1.3 Avskrivningstider

Följande avskrivningstider tillämpas normalt:

Vatten och avloppsledningar: 50 – 75 år

Byggnader och tekniska anläggningar: 10 – 80 år

Maskiner och inventarier: 3 – 25 år

Komponentavskrivningar tillämpas på alla anläggningar där det är aktuellt.

Noter till resultaträkning och balansräkning

Not 1. Externa och interna intäkter, mnkr

	2025	2024	2023
Förbrukningsintäkter (externa)	343,5	273,2	220,4
Anslutningsavgifter årets (externa)	4,0	4,8	2,0
Anslutningsavgifter föregående års (externa)	17,7	16,5	16,1
Övriga intäkter (externa)	12,9	25,0	15,5
Förbrukningsintäkter (interna)	4,1	3,6	2,9
Övriga intäkter (interna)	0,5	9,6	10,2
Summa intäkter	382,7	332,8	267,0

Not 2. Kostnader, mnkr

	2025	2024	2023
Tjänster, material och förnödenheter	113,6	85,5	55,2
Köpt vatten	36,2	33,4	26,6
Köpt rening	79,7	67,7	53,6
Elenergi	6,8	6,4	7,6
Personalkostnader	48,2	53,5	48,2
Interna kostnader	12,7	15,8	15,0
Summa kostnader	297,2	262,3	206,2

Not 3. Avskrivningar, mnkr

	2025	2024	2023
Byggnader och teknisk anläggning	54,5	47,8	48,5
Maskiner och inventarier	2,9	0,1	0,1
Summa avskrivningar	57,4	47,9	48,7

Not 4. Tillgångar, mnkr

	2025	2024	2023
<i>Anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	1920,2	1751,1	1650,4
Pågående arbete	762,2	642,7	499,6
Maskiner och inventarier	21,5	5,1	0,1
<i>Omsättningstillgångar</i>			
Lager	0	0,5	0
Kundfordringar	45,7	46,4	31,6
Förutbetalda kostnader och uppl. intäkter	0,8	1,2	1,4
Övrigt	0	31,6	14,5
Summa tillgångar	2 750,4	2 478,6	2 197,6

Not 5.Skulder, mnkr

	2025	2024	2023
Långfristiga skulder			
Anslutningsavgifter	767,6	735,2	692,1
Offentliga bidrag	2,3	2,3	2,3
Skuld till VA-kollektivet inklusive Forsfond	38,6	53,1	59,0
Lån av kommunen	1 882,0	1 608,3	1 385,3
Kortfristiga skulder			
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11,3	41,8	30,0
Leverantörsskulder	48,6	38,0	17,5
Skuld till VA-kollektivet kortfristig	0,0	0,0	11,4
Summa skulder	2 750,4	2 478,6	2 197,6

5. Årets investeringsverksamhet

VA-verksamheten är i behov av reinvesteringar på ledningsnätet, verk och pumpstationer.

Investeringsredovisning, mnkr	Utfall 2025	Budget 2025	Avvikelse	Genom- förandegrad %
Fors och Dalarö reningsverk	-208,3	-292,0	83,7	71,3
Förnyelse av VA-anläggning	-36,7	-118,0	81,3	31,1
Ny VA-anläggning	-23,7	-64,5	40,8	36,8
Summa - Investeringar	-268,7	-474,5	205,8	56,6

De ackumulerade investeringsutgifter för VA-verksamheten uppgick till 268,7 mnkr av budget på 474,5 mnkr, vilket motsvarar genomförandegrad på 56,6 procent.

Investeringarna i Dalarö och Fors avloppsreningsverk fortskrider i syfte att möjliggöra fortsatt tillväxt i Haninge kommun.

Det totala utfallet för Dalarö reningsverk uppgick till 81,7 mnkr, vilket är 99,6 procent av årets investeringsbudget för projektet. Vid Dalarö avloppsreningsverk har den nya byggnaden tagits i drift med goda reningsresultat. Parallellt pågår planering för full driftsättning av hela anläggningen. I den befintliga anläggningen har renoveringsåtgärder genomförts och anläggningen i sin helhet bedöms stå färdigställd till sommaren 2026.

Det totala utfallet för Fors reningsverk uppgick till 126,6 mnkr, vilket är 60,3 procent av årets investeringsbudget för projektet. Vid Fors avloppsreningsverk har mark-, grundläggnings- och betongarbeten pågått under större delen av året för att färdigställa volymerna för bioreaktorer. I övrigt fortsätter arbetet med grundläggning och betongarbeten för bottenplatta och väggar för övriga ytor i det nya reningsverket.

Inom ramen för förnyelse av VA-anläggningar uppgick årets investeringsutgifter till 36,7 mnkr i förhållande till en budget om 118,0 mnkr, vilket motsvarar en genomförandegrad med 31,3 procent. Det lägre utfallet förklaras bland annat av en överprövning av upphandlingen av ledningsförnyelse på Jökeltvägen och Ångsvägen samt en fördröjd upphandlingsprocess avseende

ledningsförnyelse på Sleipnervägen, vilket medförde att delar av årets planerade arbeten har senarelagts. Vidare genomfördes omprioriteringar, vilket ledde till att upphandlingen av Strömslunds pumpstation med tillhörande ledningar har senarelagts. Under 2025 installerades dock åtta pumpstationer. Sammantaget var utfallet inom VA-verk och anläggningar lägre än budgeterat, främst till följd av omfattning och tidsförskjutning i det planerade arbetet.

Inom området nya VA-anläggningar uppgick årets investeringsutgifter till 23,7 mnkr i förhållande till en budget om 64,5 mnkr, vilket motsvarar en genomförandegrad med 36,8 procent. Det lägre utfallet beror bland annat på förseningar inom projektet Västra stråket, där ett nytt beslut fattades om att tillämpa en alternativ arbetsmetod.

6. Den framtida utvecklingen

VA-verksamheten står inför fortsatta höga investeringsnivåer för att färdigställa Fors reningsverk.

Prisutveckling för inköp av dricksvatten och avloppsrening från Stockholm Vatten och Avfall AB har stor påverkan på VA-verksamhetens totalkostnad.

VA-taxan kommer sannolikt fortsätta stiga de kommande åren. Orsakerna är många, och flera förändringar i omvärlden påverkar kostnaderna för Sveriges VA-organisationer. EU-direktiv ställer högre krav på vattenkvalitet, avloppsrening och säkerhet. Klimatanpassning kräver att VA-systemen dimensioneras för extremväder, skyfall och höjda grundvattennivåer.

Reinvesteringsbehoven ökar i takt med att ledningsnät och anläggningar når sin tekniska livslängd.